

Diskuze Knihovna – věc veřejná v Moravskoslezském kraji

Podle statistik má Česká republika opravdu nejhustší síť veřejných knihoven na světě. Ročně je navštíví téměř 24 milionů čtenářů a návštěvníků. Mít v obci knihovnu je tradice, která je spojena se vznikem samostatného Československa v roce 1918. Nově přijatý knihovní zákon z roku 1919 tehdy uložil v každé obci zřídit a provozovat knihovnu s cílem doplnit a prohloubit vzdělanost všech vrstev obyvatelstva. Právě k tomuto výročí otevřely knihovny diskuzi o své budoucnosti v digitálním světě.

První setkání s názvem Knihovna – věc veřejná se uskutečnilo v rámci Moravskoslezského kraje dne 11. dubna 2018 v budově Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Pořadatelé byly Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, Sdružení knihoven ČR a Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, příspěvková organizace. Akci podpořilo Ministerstvo kultury ČR. Panelové diskuze se zúčastnili paní Dagmar Novosadová, starostka obce Kunín za Svaz měst a obcí, Karin Vitásková, vedoucí oddělení památkové péče Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, Libuše Foberová, ředitelka Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě, Herbert Pavera, starosta obce Bolatice a člen rady Národní sítě zdravých měst, a pan Dušan Lederer, předseda Spolku pro obnovu venkova. Úvodní prezentaci přednesl Vít Richter, ředitel Knihovnického institutu Národní knihovny České republiky.

Diskuzi provázela zkušený moderátor Petr Bohuš, který se hned na počátku s nadsázkou přítomných starostů a zástupců místních samospráv dotázal, zda se chystají rušit knihovny? Všichni se sice pousmáli, což ale neznamená, že problémy neexistují.

Zde je několik postřehů, které zazněly z řad panelistů i z pléna:

- Knihovny se stávají stále více komunitním centrem obcí a měst. Ubývá množství výpůjček, roste naopak počet návštěvníků knihoven, kteří se účastní kulturních a vzdělávacích aktivit. V knihovnách jsou besedy, křty knih, autorská čtení, výstavy, pasují se zde prvňáčci na čtenáře, dokonce se v prostorách knihovny uskutečňuje vítání občánků, jsou místem setkávání zájmových spolků, pořádají se zde divadelní představení, koncerty apod.
- Byla zde zdůrazněna nutnost spolupráce obcí, která je možná také v rámci Svazu měst a obcí či Spolku pro obnovu venkova. Zástupci samospráv si předávají zkušenosti např. s dotačními tituly a jejich využíváním a mnohé další. Pokud připravuje starosta obce rekonstrukci knihovny, existuje možnost exkurzí po místech s dobrou praxí. Výbornou

Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě

motivací je soutěž Vesnice roku, kde je jedním z kritérií také hodnocení místní knihovny (což je často impulsem pro jejich renovaci, doplnění fondu apod.).

- Často z pléna i ze zkušeností panelistů zaznívalo, že dobrou knihovnu tvoří z velké části zapálený knihovník a osvícený zřizovatel. Je to sice velmi pěkné, ale veškeré břímě je na dobré vůli jednotlivců, není příliš opor v legislativě.

- A co tvoří pěknou knihovnu, kterou v obci lidé rádi navštěvují? Kromě milé knihovnice, hezkých prostor, zajímavého fondu a pestrého programu je to také moderní výpočetní technika, samozřejmostí je WI-FI, digitální služby. Je tedy nutné, aby knihovníci zvali pravidelně na všechny akce do knihovny zástupce samosprávy, kteří o knihovně rozhodují, a seznamovali je tak s potřebami knihovny i návštěvníků.
- Pro každou obec je nutný jasný strategický plán se stanovenými prioritami. Když mají zastupitelé rozhodovat o nutnosti vybudovat nový chodník či opravit knihovnu, musí dát logicky přednost novému chodníku, aby se lidé mohli v obci bezpečně pohybovat. Teprve poté může přijít na řadu třeba i knihovna.
- Diskutovalo se rovněž o školních knihovnách a jejich spolupráci s obecními knihovnami. Byl formulován návrh na hlubší spolupráci ministerstev školství a kultury zvláště v oblasti začínajícího čtenářství, logická možnost či přímo nutnost společné strategie.

Na závěr zaznělo s humorem, že středobod obce, tj. kostel s hospodou a rychtou, doplnila v současnosti knihovna. Takže i v digitální době jsou knihovny schopny stát se nezbytnou částí fungování každé obce či města. To je ten nejlepší závěr, jaký si účastníci mohli přát.

V Ostravě 13. 4. 2018

Marcela Stehlíková, tisková mluvčí
Moravskoslezská vědecká knihovna
kontakt: 731 680 947

